

อัตลักษณ์ร่วมความศรัทธาในอาเซียนผ่านความเชื่อการนับถือผีบรรพบุรุษ

The Identities of Spirit Thought Ancestral in ASEAN

อณิษฐา หาญภักดีนิยม*

บทคัดย่อ

ความเชื่อเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของมนุษย์ มนุษย์แต่ละกลุ่มมีความเชื่อแตกต่างกันไป ความเชื่อเปรียบเสมือน ความศรัทธาหรือความยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นแกนกลางในการดำเนินชีวิตและความมั่นคงของสังคม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตภายใต้การมีอัตลักษณ์ร่วมกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจและการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านกระบวนการนับถือผีบรรพบุรุษ ซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมและยังแสดงให้เห็นถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เป็นการสร้างศกยภาพใหม่ของประชาคมอาเซียน ให้มีความเป็นเอกภาพเดียวกัน ภายใต้สังคมที่มีพื้นฐานความเชื่อผ่านความเอื้ออาทรและความกตัญญูเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกในอาเซียน โดยเฉพาะในประเทศไทยเชื่อว่าผี คือ เทพยดาที่ให้ความคุ้มครองพิทักษ์รักษาชีวิตหรืออาจลงโทษผู้กระทำผิดให้ถึงแก่ชีวิตได้จากการนับถือผ่านพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคม จนกลายเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติสืบทอดต่อกัน ประกอบกับประเทศในสมาชิกอาเซียนยังมีความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน แต่อาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายก็เพื่อที่จะบูชาระลึกถึงบรรพบุรุษของตนเอง เช่น พม่า เรียกว่า นัต กัมพูชา เรียกว่า ผีแซอรัทซ์เนียะตา อินโดนีเซียมีความเชื่อเกี่ยวกับ วิญญาณแห่งภูเขาไฟ รวมถึงเวียดนามและประเทศลาว ก็มีความเชื่อที่ผูกพันกับธรรมชาติที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในด้านจิตใจ นำไปสู่การบูชา วิญญาณบรรพบุรุษเช่นกัน ความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีประโยชน์ในการช่วยเหลือหนุนซึ่งกันและกันและสร้างศกยภาพใหม่ของประชาคมอาเซียน สามารถเป็นสื่อในการสร้างความเป็นอัตลักษณ์เดียวกันผ่านวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

* อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

คำสำคัญ : อัตลักษณ์ร่วม, ศรัทธา, ความเชื่อผีบรรพบุรุษ

Abstract

The believe are very important standard of Human. Human are different believe of spirit. The Spirit are core concept in their lived and social live are co – identities to learned and understand about the process of God for the way of life in society and show of grateful to ancestor to New potential and unity in ASEAN community. To be superstition under society through favor and oblige to fraternity in the ASEAN members.

Thailand are nymph of spirit to protect or penology human. An esteemed Goblin to bond of psyche to same culture practice in ASEAN members. But different name to call own worship such as Myanmar call “Nats” Cambodia call “Medium” Indonesia call “Soul of Mountain” Vietnam and Laos are belief of Nature than their mind to venerate. The Superstition are assist to New Potential for ASEAN community to be reinforce one identities from traditional culture.

Keywords : Co – Identities, Faith, Superstition

บทนำ

ในสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ ย่อมมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยของสภาพแวดล้อมและวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม แต่ความเหมือนที่มีความสอดคล้องกันนั้นก็คือ ความเชื่อเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของสังคมมนุษย์ มนุษย์แต่ละกลุ่มมีความเชื่อแตกต่างกันไป (เอี่ยม ทองดี, 2541:4-6) ความเชื่อก็คือ ความศรัทธาหรือยึดมั่นถือมั่น ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการดำเนินชีวิตและความมั่นคงของสังคม ความเชื่อมีอยู่หลายระดับทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันอันเป็นความเชื่อโดยทั่วไป และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ โลกนี้ โลกหน้า ความดี ความชั่ว นรก สวรรค์ บาปบุญคุณโทษ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในภูมิปัญญา ความเชื่อ จึงเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่มีบาปบุญคุณโทษ และจิตวิญญาณเข้ามาเกี่ยวข้องกับค่านิยมที่คนในสังคมให้การยกย่องเชิดชูว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรปฏิบัติ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้มีการสืบทอดแก่ลูกหลาน ความเห็นที่เกิดขึ้น

จากพิจารณารอบคอบจากชุมชนจนเกิดการยอมรับด้วยความจริงใจ

ความเชื่อเป็นสิ่งที่นอกเหนือธรรมชาติ เป็นสิ่งที่สามารถทำให้มนุษย์รู้สึกมีความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความเชื่อต่าง ๆ พื้นฐานมาจากอำนาจอันลึกลับที่ไม่สามารถสัมผัสได้ แต่สามารถรับรู้และรู้สึกถึงได้ ทำให้มนุษย์นั้นมีความเชื่อในแสวงหาความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ เพื่อช่วยคุ้มครองรักษาตน ความเชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะทำให้เกิดเหตุร้ายและเกิดผลดีได้ และแฝงให้เห็นถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ รวมถึงความเชื่อในเรื่องผลกรรมในหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งตามหลักทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่า ความเชื่อ คือ ความเชื่อในเรื่อง การนับถือผีบรรพบุรุษนี้ในกลุ่มของอาเซียน ถือได้ว่าแต่ละประเทศล้วนมีความเชื่อในรูปแบบลักษณะของการเชื่อในเรื่องเหนือธรรมชาตินี้ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ระบบความเชื่อ ย่อมรวมถึงศาสนา และความเชื่อในลัทธิต่างๆ ศาสนา (สนิท สมัครการ, 2549) ให้ความหมายกว้าง ๆ ความเชื่อ คือ การบวงสรวงบูชาหรือการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างมนุษย์กับอำนาจศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ซึ่งมนุษย์เชื่อว่าสามารถควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือวิถีทางของธรรมชาติและวิถีชีวิตของมนุษย์ ศาสนาตามทัศนะทางมานุษยวิทยาจึงบ่งบอกถึงการขยายความสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์ออกไปสู่ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งมีอำนาจเหนือมนุษย์และธรรมชาติ ดังนั้นศาสนาและความเชื่อทางศาสนาจึงเป็นสากลที่เราพบเห็นได้ในทุกยุคทุกสมัยและเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน ที่ทำให้สังคมมีความเจริญมากขึ้น

ศาสนานอกจากจะเป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และจิตวิญญาณของประชาชนในชุมชนและประเทศนั้นๆ แล้ว ยังเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งและควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมให้ดำเนินไปตามครรลองหรือบรรทัดฐานของสังคม ความเชื่อของมนุษย์อันมีหลักแสดงให้เห็นการกำเนิดและความสิ้นสุด โดยเฉพาะความเชื่อ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักธรรมเกี่ยวกับบาปบุญอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามคำสั่งสอนในความเชื่อถือนั้น ๆ คำสอน หลักธรรม หรือลัทธิที่ศาสดาต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติขึ้นหรือประกาศไว้ โดยมีบุคคลในสังคม ได้ให้ความศรัทธา เลื่อมใสและยึดเป็นหลักปฏิบัติ ตามคำสั่งสอนจนสามารถตั้งเป็นกฎเกณฑ์แน่นอนและนำไปสั่งสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ เช่น หลักธรรม อันเป็นคำสั่งสอนเกี่ยวกับหลักศีลธรรม จรรยา เว้นความชั่วทำความดี ปลุกฝังความเชื่อในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ ความเชื่อในเรื่องของการนับถือผีบรรพบุรุษ ซึ่งใน แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (AEC) ที่มีชนบทนิยม สัมผัสสืบทอดต่อกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย มีลักษณะของความเชื่อที่

คล้ายคลึงกัน เช่น ไทย ลาว พม่า กัมพูชา มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งมีความเชื่อประเพณีที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านศาสนา พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประเพณีที่คล้ายคลึงกัน โดยคำสอนมุ่งเน้นความกตัญญูกตเวทิต่อบรรพบุรุษ

ดังนั้นลักษณะของความมีอัตลักษณ์ร่วมทางวัฒนธรรมผ่านความเชื่อทางสังคม มีเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติ วัฒนธรรม และยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้สึกเป็นบ้านพี่เมืองน้องกับประเทศเพื่อนบ้าน การศึกษาคำนี้มิวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ร่วมทางวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางวัฒนธรรมกับหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องของการนับถือผีบรรพบุรุษ ซึ่งแต่ละพื้นที่ในภูมิภาคอาเซียนล้วนแล้วแต่มีความเชื่อในเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งไม่สามารถอธิบายออกเป็นรูปธรรมได้ แต่สามารถเป็นตัวกำหนด กฎ ระเบียบทางสังคมภายในจิตใจ ให้เกิดความเชื่อและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมารวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันไม่ว่าจะความสัมพันธ์ภายในและความสัมพันธ์ภายนอกเป็นต้น ภายใต้การมีอัตลักษณ์ความเชื่อร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจและการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความเชื่อจึงเป็นความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมที่ยึดมั่นและยอมรับในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยจะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลหรือไม่ก็ได้ เช่น ความเชื่อเรื่องนรก-สวรรค์ เช่นเดียวกับการมีอัตลักษณ์ร่วมกันของคนในสังคมที่มีวัฒนธรรมความคิด ความเชื่อ ถ่ายทอดผ่านภาษา ตำนาน และพิธีกรรม ซึ่งเป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นอัตลักษณ์ร่วมระหว่างกัน อัตลักษณ์ คือ คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา เป็นต้น

การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน จึงเป็นการแสดงถึงความแตกต่างของอาเซียนกับประชาคมอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนาและอื่น ๆ ข้อปฏิบัติของสังคม ค่านิยมที่เป็นลักษณะเฉพาะ รวมถึงการแสดงความรู้สึกนึกคิดที่สะท้อนถึงความ เป็นประชาชนอาเซียน การสร้างอัตลักษณ์ในส่วน of ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การสร้างอัตลักษณ์ของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมีความเป็นได้ยิ่งขึ้น อาจเริ่มจากการสำรวจจารีต ค่านิยม ความเชื่อเสียก่อนว่า ในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านการเผยแพร่และสร้างความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างกัน

2. กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับความเชื่อ

การมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นเป็นสิ่งจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยการ

พัฒนาทางด้านสังคมและความคิดความเข้าใจของบุคคล พัฒนาขึ้นจากเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ล้วนได้รับผลกระทบจากสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มนุษย์แต่ละคนถูกหล่อหลอมจากประสบการณ์ให้มีความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยม ที่แตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างทางด้านชนชาติ ทางด้านศาสนา ความแตกต่างทางการเมือง ความไม่เท่าเทียมทางด้านเศรษฐกิจ ความแตกต่างในความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นไปตามสภาพภูมิศาสตร์ที่มีเขตพื้นที่ในการแบ่งกันเอาไว้ ทำให้การรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่ใช่อะไรหนึ่งเดียว (สันติพจน์ กลัปดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2559) กล่าวว่าการจะทำให้ประเทศในอาเซียนมีความเป็นหนึ่งเดียวภายใต้เสาหลักของประชาคมอาเซียนประกอบด้วย

1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน เพื่อความมั่นคงและการมีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ในการรวมกลุ่มการค้าของประเทศต่าง ๆ เพื่อสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในการสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ถือเป็นความร่วมมือที่จะหล่อหลอมทุกประเทศในสมาชิกอาเซียนมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, 2558:122) โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ผ่านวัฒนธรรมความเชื่อที่มีอิทธิพลในการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นอาเซียน เช่น สัญชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ การขยายตัวกว้างใหญ่ขึ้นของอาเซียนตามวัตถุประสงค์ที่อาเซียนกำหนดขึ้นนั้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และความร่วมมือของภูมิภาคในเรื่องอันเป็นประโยชน์ร่วมกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้พื้นฐานสู่ความเป็นสังคมของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสันติภาพและความรุ่งเรืองต่อไป ดังนั้นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คนหรือประเทศ 2 ประเทศ หรือมากกว่านั้น จึงต้องอาศัยความเข้าใจ ปัจจัยที่สำคัญต่อสัมพันธ์ภาพที่มีระหว่างกัน เพื่อบุคคลทั้งสองฝ่ายจะได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันผ่านประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ความเชื่อของสังคมที่ผสมผสาน ระหว่างผีบรรพบุรุษ และความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันมา เชื่อว่าผีบรรพบุรุษเป็นผู้คุ้มครอง ลูกหลาน ในครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข

2.1 ความเชื่อตามแนวพุทธ

ความเชื่อของมนุษย์เกิดขึ้นจากความไม่รู้ ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสว่าเป็น “อวิชชา” เมื่อได้พบเหตุการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่า แผ่นดินถล่ม จึงเกิดความคิดว่าต้องมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งกระทำ ให้เกิดขึ้น จึงพากันสร้าง ผีวิญญาณ เทพารักษ์ขึ้น แล้วพากันนึกคิดว่าเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมานั้นมีรูปร่างตามจินตนาการของตนและทำพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อบูชา สักการะ เช่น บวงสรวง เพื่อให้สิ่งที่ตนคิดว่ามีอยู่นั้น ผ่อนคลายความรุนแรง และมีเมตตากรุณาไม่ทำร้ายและบันดาลความสุขมาให้แก่มนุษย์ เช่นเดียวกับ (ธวัช ปุณโณทก 2555 : 175) กล่าวว่า กลุ่มคนในสังคมที่มีการปฏิบัติตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ก็มีหลักธรรมให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ของตน มีการผสมผสานระหว่างความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ และปรัชญาทางพระพุทธศาสนาอย่างกลมกลืน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ปฟาณี จิตวิวัฒนา, 2546:5) กล่าวถึงความเชื่อสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

1. ความเชื่อทั่วไป หรือความเชื่อธรรมดา (Belief) เช่น นรก สวรรค์ ความฝัน
2. ความเชื่อที่แฝงไว้ด้วยความกลัวหรือความเชื่อทางไสยศาสตร์ (Superstition)

(ดนัย ไชโยธา, 2556:63) ความเชื่อนับว่าเป็นพื้นฐานแห่งการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ประโยชน์ของความเชื่อ เช่น ทำให้เกิดความมั่นใจ ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดการสร้างสามัคคีเป็นพื้นฐานให้เกิดปัญญา การนับถือศาสนาเป็นไปอย่างมั่นคง และความเชื่อทำให้เกิดฤทธิ์ทางใจ แต่ถ้ามีมากเกินไป เกิดความมกมายมิได้พิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผล ก็ทำให้เกิดผลเสียแก่ชุมชนทางสังคม โดยเฉพาะในการพัฒนาประเทศ ซึ่งความเชื่อสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อวิญญาณในธรรมชาติ (Animatism) เป็นความเชื่อที่ว่าธรรมชาติเหล่านั้นมีตัวตน มีอำนาจพิเศษและก่อให้เกิดคุณและโทษแก่มนุษย์ได้ จึงทำให้นมนุษย์เกิดความเกรงกลัวและกราบไหว้

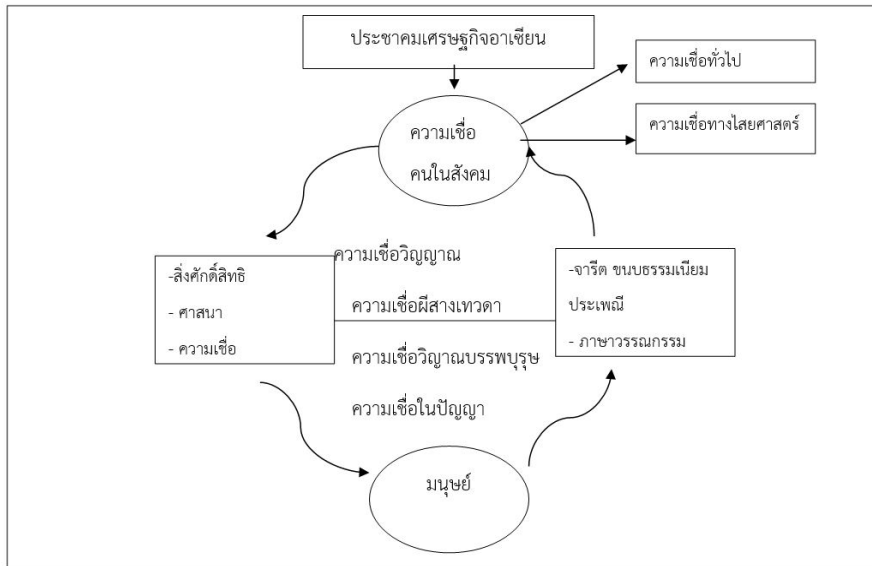
2. ความเชื่อในคติผีสิงเทวดาหรือวิญญาณ (Animism) เชื่อว่าในธรรมชาติทั้งหลายมี เจตภูตหรือวิญญาณ ที่มีอำนาจทำให้เกิดความทุกข์อาจเป็นมารร้ายผีสิงส่วนที่ทำให้เกิดสุขอาจเป็นเทวะ สร้างภาพเหล่านั้นตามความนึกคิดของตนเอง

3. ความเชื่อวิญญาณบรรพบุรุษ (Ancestor Worship) เชื่อว่าวิญญาณบรรพบุรุษที่ตายไปแล้วไม่ได้ไปไหน ยังคงอยู่ปกป้องรักษาดูแลบุตรหลานของตนอยู่ ทำให้เกิดการบูชาวิญญาณบรรพบุรุษ

4. ความเชื่อในปัญญาของมนุษย์ ใช้เหตุผล ย่อมขึ้นอยู่กับอำนาจของสิ่งที่มองไม่เห็นและไม่สามารถพิสูจน์ได้ ความรู้เหตุผลคือ ลำดับสูงสุดแห่งปัญญาของมนุษย์ เป็นมูล

เหตุให้เกิดพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ความเชื่อคนในสังคม

ความเชื่อของคนในสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีอยู่ในสังคมมนุษย์ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ทั่วทุกภูมิภาค ความเชื่อจึงเป็นเครื่องยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามีอยู่จริง มีอำนาจ และสามารถก่อให้เกิดสิ่งดีหรือสิ่งไม่ดีไว้กับวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถพิสูจน์หาความจริงได้ แต่เป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับนับถือและประพฤติปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา จนกลายเป็นวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม ดังที่ (ภิญโญ จิตต์ธรรม, 2542:4) กล่าวว่า มนุษย์เชื่อว่ามีความอำนาจลึกลับบันดาลให้เกิดผลดีและเกิดความสุขแก่ตนเองและความเชื่อเหล่านี้มักมีความเชื่อทางศาสนาเข้าไปแฝงอย่างเสมอ ซึ่งดูได้จาก พิธีกรรม ที่แสดงออกมา มักมีความเชื่อทางศาสนาเข้าไปแฝงอยู่แทบทั้งสิ้น ดังนั้นแบบแผนการดำรงชีวิตและพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลและสังคม จึงเป็นผลสะท้อนของความเชื่อทางศาสนาที่ดำรงอยู่ในสังคม เช่นเดียวกับ การนับถือวิญญาณบรรพบุรุษเป็นความเชื่อและพิธีกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่เชื่อว่ามนุษย์ตายแล้วไม่สูญ มนุษย์ยังมีดวงวิญญาณ วิญญาณนั้นออกจากร่างกายไปแล้วท่องเที่ยวอยู่ คอยดูแลทุกข์สุขต่อลูกหลาน ความเชื่อเหล่านี้เป็นเหตุให้เกิดการบูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษขึ้นมา จนกลายเป็นประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติกันมา และเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์รู้สึกปลอดภัยจากความหวาดกลัวเมื่อได้ปฏิบัติตาม ซึ่งตามความหมายของ ความเชื่อก็คือ สิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติที่สามารถช่วยควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมและยัง

ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ

3. ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มประชาคมอาเซียน

ในช่วงเวลานี้ จะปฏิเสธไม่ได้ถึงกระแสของการเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเรียกกันทั่วไปว่า AEC (ASEAN Economic Community) ในการเตรียมความพร้อมต่อการเป็นประชาคมการเมือง ความมั่นคง ประชาคมทางสังคมและวัฒนธรรม และสิ่งที่กำหนดทิศทางที่จะบูรณาการให้สอดคล้องกับความเป็นประชาคมหนึ่งเดียว นั่นก็คือ การมีวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน ดังที่ (เสถียร โกเศศ, 2555) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมที่เป็นส่วนสำคัญคือ ศาสนา เพราะวัฒนธรรมมีประเพณี ศิลปะ วรรณคดี จรรยาและคติความเชื่ออื่นๆ ความคิดเรื่องความประพฤติเรื่องบาปบุญ คุณโทษ ก็สืบเนื่องมาจากศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ในการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาให้ช่วยคุ้มครองหรือเพื่อศาสนาเองก็ตาม จะเห็นได้จากตัวอย่างการนับถือความเชื่อบรรพบุรุษของประเทศสมาชิกดังนี้

3.1 รูปแบบความเชื่อการนับถือผีบรรพบุรุษของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความเชื่อนั้นเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีการสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ความเชื่อมาจากธรรมชาติที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ เมื่อรวมเข้ากับความรู้ของมนุษย์ จึงทำให้มนุษย์ต้องไขว่คว้าหาสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เพื่อให้เกิดความมั่นใจ อบอุ่นใจและเชื่อว่าตนจะปลอดภัย ความเชื่อจึงเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์มีความเชื่อเป็นแรงขับเคลื่อนชีวิต และเป็นเครื่องหล่อหลอม ยึดเหนี่ยวจิตใจและจิตสำนึกของกลุ่มคนแต่ละกลุ่มคน

เช่นเดียวกับการนับถือศาสนา ภายใต้ความเชื่อที่ชาวบ้านมีการผสมผสานทางลัทธิศาสนาหลายอย่างเข้าด้วยกันกับความเชื่อที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันและวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมนั้น ๆ ก่อให้เกิดความเชื่อที่มีรูปแบบเฉพาะ คือ การนับถือผี ความเชื่อทางพราหมณ์ และความศรัทธาในพุทธศาสนา แต่ทั้งนี้ไม่มีความเชื่อใดที่จะอยู่อย่างอิสระ แต่ความเชื่อเหล่านี้มักจะถูกผสมผสานและกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่ง ในลักษณะของการเกื้อกูลอาศัยซึ่งกันและกันก่อให้เกิดวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์นับถือกันมา ซึ่งยกตัวอย่างประเทศในอาเซียนที่มีความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผีบรรพบุรุษได้ดังนี้

ความเชื่อของประเทศไทย

ความเชื่อทางศาสนาในเรื่องของการนับถือผีมีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายเกี่ยวข้องกับผีทั้งหมด โดยเฉพาะชาวไทยดำ เพราะมีความเชื่อว่าผีคือ เทพดาที่ให้ความคุ้มครองพิทักษ์รักษาชีวิตหรืออาจลงโทษให้ถึงตายได้ (ณกมล ปุณฺณเขตต์ทิกุล,สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559) ได้ยกตัวอย่างความเชื่อทางศาสนาในการนับถือผี ได้แก่ 1.ผีแถน (ผีฟ้า) เป็นเหมือนเทพเจ้าสูงสุดของศาสนา เชื่อว่าผีแถนเป็นผู้สร้างโลกและสามารถทำลายโลกเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการแล้วแต่ความพึงพอใจทั้งด้านดีและด้านร้าย จึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามความประสงค์ของผีแถนเพื่อให้ผีแถนมีความเมตตาและบันดาลให้เกิดความสุขแก่ตน 2. ผีบ้านผีเรือน เป็นผีที่คุ้มครองป้องกันบ้านเรือนให้ร่มเย็นเป็นสุขและอุดมสมบูรณ์ อาจสถิตย์อยู่ตามป่า ภูเขา หรือต้นไม้ บางแห่งก็จะสร้างศาลาให้อยู่บริเวณที่มีหลักเมืองซึ่งถือเป็นเขตหวงห้ามจะใช้เฉพาะในการประกอบพิธีเซ่นไหว้ที่เรียกว่า “เสน” เท่านั้น ส่วนผีประจำหมู่บ้านก็สร้างให้อยู่ต่างหาก เรียกว่า “ศาลเจ้าปู่” หรือ “ศาลตาปู่” และต้องทำพิธีเซ่นไหว้ทุกปี 3. ผีบรรพบุรุษ เป็นผีของปู่ ย่า ตา ยาย หรือ พ่อแม่ ที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว ซึ่งจะถูกอัญเชิญขึ้นมาไว้บนเรือน ณ ห้องผีเรือน/ห้องของบรรพบุรุษที่เรียกว่า “กะล่อห้อง” คนภายนอกห้ามเข้าไปเด็ดขาด ถ้าใครเข้าไปโดยไม่บอกกล่าวถือว่าผิดผี เจ้าของบ้านอาจได้รับเคราะห์ร้ายซึ่งเจ้าของบ้านต้องทำพิธีขอขมาผี เรียกว่า “พิธีเสียผี” และต้องจัดพิธีเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษทุกปี เรียกว่า “พิธีเสนเรือน” โดยผู้ทำพิธีคือพ่อบ้าน หากพ่อบ้านเสียชีวิตลง ผู้สืบทอดหน้าที่ต่อคือ ลูกชายอาจเป็นหลายชายแทนก็ได้ แต่ห้ามใช้ผู้หญิงทำพิธีเด็ดขาด และ 4. ผีป่า ผีขวางและผีอื่นๆ เป็นผีที่สถิตย์อยู่ตามป่า ภูเขา แม่น้ำ หรือสถานที่ต่างๆ ซึ่งหากคน

ทำให้ไม่พอใจก็อาจถูกลงโทษให้เจ็บป่วยได้เช่นกัน ความเชื่อของประเทศพม่า

นัต หมายถึง ฝีมือของชาวพม่า เป็นความเชื่อพื้นเมืองที่มีมาก่อนที่พุทธศาสนาจะเข้ามาในพม่า นัตเป็นผีบรรพบุรุษ ลักษณะกึ่งผีกึ่งเทวดา คล้ายเทพารักษ์ คอยดูแลคุ้มครองสถานที่ที่ตนเมื่อครั้งยังมีชีวิตมีความสัมพันธ์อยู่ โดยอาจจะมีศาลในลักษณะคล้ายศาลเพียงตาตั้งบูชาอยู่ในสถานที่นั้น ๆ ความเชื่อเรื่องนัตนั้นผูกพันกับคนไทยมาช้านาน การประกอบพิธีการต่างๆ พอพูดเรื่องนัตนั้นคงหนีไม่พ้นเรื่องราวทรง ซึ่งหากมองย้อนกลับแล้วชาวพม่าก็เชื่อเรื่องการบวงสรวงไม่แพ้บ้านเรา นัตเป็นคำกลางๆที่มีความหมายรวมทั้งเทพเทวดา สมมุติเทพ เทพารักษ์ และผีอารักษ์ ความเชื่อเกี่ยวกับนัตของชาวพม่าในส่วนของนัตตามนัยของผีอารักษ์นั้นดูจะเป็นความเชื่อพื้นถิ่นที่ปรากฏอยู่คู่สังคมพม่ามายาวนาน ยิ่งกว่าพุทธศาสนา บทบาทของนัตในความเชื่อของพม่าดั้งเดิมมีความสำคัญถึงระดับร่วมสร้างบ้านแปงเมืองพุกามในยุคแรกๆ จนได้รับความสำคัญเป็นถึงมิ่งเมือง เป็นไปได้ว่ายุคของพระเจ้าอโนธราเป็นอย่างช้า การรับพระพุทธศาสนาจากภายนอกได้ทำให้นัตในคติความเชื่อพื้นถิ่นถูกลดบทบาทลงเป็นเพียงนัตที่คอยพิทักษ์รักษาพระพุทธศาสนา ยังคงมีการเช่นไหว้กันภายในบ้าน มีการอัญเชิญนัตประทับทรงในพิธีบวงสรวงนัต รำทรงนัต จึงยังคงมีบทบาทสืบทอดมาแทบไม่ขาดสาย ส่วนชาวพม่าที่ไม่ฟังนัตนั้น แม้อาจจะปฏิเสธพิธีกรรมเช่นสรวงนัต แต่ก็ไม่กล้าปฏิเสธอำนาจนัตอย่างสิ้นเชิง สังคมพม่าจึงเป็นสังคมพุทธที่แฝงอยู่ด้วยความเชื่อในนัตระคนกัน (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2559)

ความเชื่อของประเทศกัมพูชา

สังคมเขมรในสมัยโบราณ (ปัจจุบันด้วย) มีความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาน สิ่งที่น่ากลัวหรือธรรมชาติเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ หรือเป็นที่พึ่งทางใจ จนกลายเป็นธรรมเนียมในการปฏิบัติต่อ ๆ กันแม้ว่าในสมัยปัจจุบันความเชื่อเหล่านี้เริ่มเห็นห่างไป แต่ตามชนบทยังมีการปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง ผีบรรพบุรุษ หรือดวงวิญญานของบุรุษนี้ เมื่อให้ความเชื่อและนับถือ กลายเป็นสิ่งที่มีพลัง อำนาจเหนือวิสัยของมนุษย์ เป็นสิ่งลึกลับ ถ้าในภาษาคนธรรมดาเรียกว่าดวงวิญญานโดนตา ถ้าเป็นในลักษณะทรงเจ้าหรือทรงร่างหรือวิญญาน (พระสุธีย์ สุวณณเถโร, 2559) เรียกอีกแบบหนึ่งว่า อารักษ์เนียะตาหรือแม่มด “การทรงร่างผิอารักษ์เนียะตา” (ผีบรรพบุรุษ) สังคมในสมัยโบราณมีความเชื่อในเรื่องภูตผีวิญญาน เพราะเชื่อว่าเป็นสิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคม จนกลายเป็นธรรมเนียมในการปฏิบัติสืบต่อกันมา มีลักษณะ การทรงร่างวิญญานทำให้คนปกติกลายเป็นคนละคนที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ สามารถพูดคุยในภาษาที่แปลกๆ และสามารถสื่อความกับดวงวิญญานอย่างอื่นได้ รวมถึงสามารถรักษาอาการป่วย ด้วยการเป่า หรือการให้อภัย โดยการไม่ลืมนบุญคุณของบรรพบุรุษ

ความเชื่อเรื่องทรงร่างวิญญานบรรพบุรุษของเขมร เมื่อประเทศเริ่มมีความพัฒนาพิธีนี้เริ่มสูญหายไปโดยการบังคับ ชูไม่ให้ทำ ยิ่งในสมัยการปกครองของเขมรแดง ธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ การนับถือศาสนาถูกปฏิเสธไม่มีในสังคม โดยเขาเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่มลายวจิตใจ เป็นสิ่งที่ทำให้คนเกียตคร้าน แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อเหล่านี้ยังติดอยู่ในสังคมเขมรจนถึงปัจจุบัน

จากพิธีทรงร่างนี้ สื่อให้เห็นถึงการระลึกถึง การปฏิบัติตนที่ดีต่อบรรพบุรุษ เนื่องจากเมื่อลูกหลานลืมนิยามพระคุณของบรรพบุรุษ ดวงวิญญาณเหล่านี้ทรงร่างเข้าหรือทำให้ลูกหลาน ญาติ ๆ ไม่สบาย หรือแม้แต่สมัยก่อนพิธีนี้ทำขึ้นเพื่อทำให้ทราบถึงเหตุการณ์บ้านเมือง แต่สำหรับปัจจุบันเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจมาจนถึงปัจจุบัน

ความเชื่อของประเทศอินโดนีเซีย

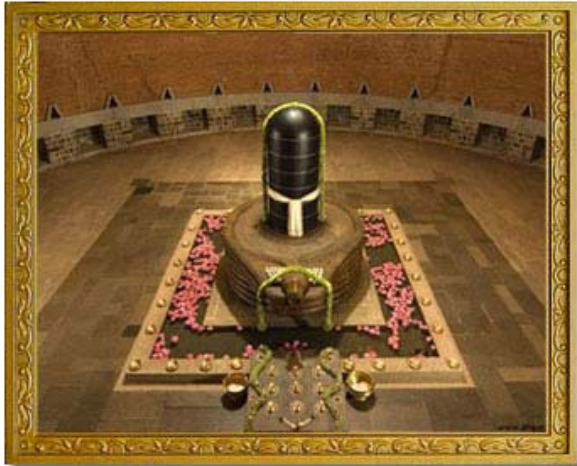

สังคมในอินโดนีเซียมีความเชื่อในเรื่องของ “วิญญาณแห่งภูเขาไฟ” การระเบิดของภูเขาไฟเมราปี ได้คร่าชีวิตผู้คนในยอกยาคารตาไปหลายชีวิต หนึ่งในนั้นคือพ่อเผ่าเมราปี ผู้ดูแลภูเขาไฟที่ได้รับแต่งตั้งจากสุลต่านแห่งยอกยาคารตา มีหน้าที่ทำพิธีกรรมบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิต ณ ภูเขาไฟแห่งนี้ กลุ่มชนหลากหลาย ที่กระจัดกระจายอยู่ทั้งใกล้ชายฝั่ง ต่างมีความเชื่อดั้งเดิมในการนับถือผี บูชาเทพเจ้า ยกย่องบรรพบุรุษและนับถือชามาน(ผู้ที่มีความรู้ทางเวทมนต์) ที่จะควบคุมวิญญาณต่าง ๆ พวกเขาเชื่อว่า ชาวอินโดส่วนใหญ่ มีการนับถือพวกลัทธินับถือผี ที่เชื่อว่าทุกสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต มีพลังพิเศษในชีวิตของตน ดังนั้น ภูเขาไฟก็มีวิญญาณที่ว่านี้ด้วยเช่นกัน และมีพลังมากมายที่จะสร้างความหายนะให้แก่มนุษย์ ดังนั้นการเช่นสังเวย พิธีกรรมทุกอย่าง เช่น พิธีลาบูฮัน ซึ่งทางพระราชวังจะส่งเครื่องบวงสรวงไปยังภูเขาไฟเมราปีเป็นประจำทุกปี เพื่อเชื่อมสัมพันธ์กับโลกแห่งวิญญาณที่สถิตบนภูเขา เป็นความเชื่อที่สืบทอดมาตั้งแต่ครั้งบรรพชนกลุ่มชนชาวอินโดนีเซียแม้ได้รับอิทธิพลจากศาสนาใหม่ ก็ยังคงรักษาส่วนประกอบของวัฒนธรรมแต่ดั้งเดิมไว้และปรับส่วนประกอบใหม่ๆที่สามารถเข้ากันได้กับส่วนดั้งเดิม พ่อเผ่าที่ทำพิธีสวดอ้อนวอนวิญญาณแห่งภูเขาไฟจนวินาทีสุดท้าย ก็ไม่ต่างกับนักบวชในศาสนาอื่นทั่วโลกที่มี

ความเชื่อหรือ “ศรัทธา”(สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2559)

ความเชื่อของประเทศเวียดนาม

ชาวเวียดนามในยุคเริ่มสร้างชาตินั้นมีความเชื่อที่ผูกพันกับธรรมชาติซึ่งเชื่อว่าในแต่ละที่นั่น มีเทพเจ้าหรือสิ่งเหนือธรรมชาติสิงสถิตอยู่ ซึ่งสามารถดลบันดาลให้ประสบสุขหรือประสบความทุกข์ได้ การเชื่อและการเคารพบูชาในตัวคน (ภักดิ์ ภาศาตร์, 2559) กล่าวถึงคนเวียดนามเชื่อว่า ตัวคนสามารถแบ่งได้เป็นสองส่วนนั่นก็คือ “ร่างกาย และ จิตใจ” เช่น ความเชื่อและบุขารูปคิ้วลึงค์และรูปแทนอวัยวะเพศหญิง รูปปั้นที่แสดงการสืบพันธุ์ของทั้งคนและสัตว์ ซึ่งในแง่นี้สามารถเห็นได้ชัดเจนในรูปสัญลักษณ์ รวมถึงความเชื่อว่าวิญญาณในด้านจิตใจต่อการรับรู้ถึงเรื่องราวของผู้ที่มีชีวิตอยู่และยังกลับมาเยี่ยมเยียนปกป้องคุ้มครองลูกหลานอยู่เสมอ ผู้คนย่อมคิดถึงและควรเคารพบรรพบุรุษของตน สิ่งเหล่านี้กลายมาเป็นพื้นฐานความเชื่อเรื่องบรรพบุรุษและการบูชาบรรพบุรุษสืบต่อมาถึงปัจจุบัน

ซึ่งเป็นความเชื่อพื้นฐานอย่างหนึ่งที่แพร่หลายในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ เวียดนามยิ่งเมื่อภายหลังได้รับอิทธิพลของขงจื้อซึ่งได้แยกแยะความสัมพันธ์ทางสังคมออกดังนี้ คือ ข้าราชการบริพารเคารพต่อจักรพรรดิ ลูกเคารพพ่อ ภรรยาเคารพต่อสามีและความสัมพันธ์ของเพื่อนพ้องมีต่อเพื่อน ให้ความสำคัญในการเคารพลำดับชั้นอายุ การรู้จักบุญคุณ การเชื่อฟังสูงสุดคือเป็นกษัตริย์ เชื่อฟังพ่อแม่ผู้ที่มีอาวุโสกว่า ซึ่งเนื่องจากอิทธิพลนี้เองยังเป็นผลให้ทำให้ชาวเวียดนามมีจิตสำนึกที่ต้องเอาใจ ดูแลเชื่อฟังและเคารพบูชาต่อผู้อาวุโสและบรรพบุรุษมากขึ้น ในสังคมเวียดนามการเคารพบูชาบรรพบุรุษกลายเป็นสิ่งที่สำคัญ

จำเป็นยิ่งอื่นใด ทุกครอบครัวไม่ว่าครอบครัวไหนๆ ยากดีมีจนหรือแม้ว่าจะนับถือศาสนาใดใดหรือไม่นับถือศาสนาใดก็แล้วแต่ ล้วนแล้วแต่ต้องมีศาลบรรพบุรุษตั้งอยู่ในบ้านเพื่อการเคารพบูชาทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูรู้คุณ บิดา มารดา บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว นอกจากนี้ยังเป็นการบูชาเพื่อขอพรบรรพบุรุษให้ปกป้องรักษาและดูแลลูกหลานให้ปลอดภัยและเจริญรุ่งเรืองในภายภาคหน้า

ความเชื่อของประเทศประเทศไทย

พิธีกรรมและความเชื่อชาวลาวครั้ง มีความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษเป็นอย่างมาก การนับถือผีของชาว

ลาวครั้งเป็นการถือผีตามบรรพบุรุษคือ ผีเจ้านายและผีเทวดา ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษเนื่องจาก อาชีพลาวครั้ง คือ การทำนา จึงมีประเพณีความเชื่อที่ถือปฏิบัติกันมาเพื่อความอุดมสมบูรณ์ คือ พิธีบูชาเช่นสรวงแม่ธรณีและแม่โพสพ ซึ่งขอให้คนอยู่ดีมีสุข อุดมสมบูรณ์ เป็นการเคารพและสักการบูชาบรรพบุรุษหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ให้ชีวิตแก่เรา

จะเห็นได้ว่า วิวัฒนาการแห่งความคิดของมนุษย์เกิดขึ้นพร้อมกับความเจริญรอบข้างอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มนุษย์มักมีความสงสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถบันดาลให้เกิดความผันแปรไปได้ตามธรรมชาติที่ไม่สามารถอธิบายด้วยเหตุและผลได้ แต่สามารถบันดาลให้เกิดความสุขและความทุกข์แก่มนุษย์ ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงสร้างรูปเทวดาบ้าง รูปมนุษย์บ้าง หรือรูปครึ่งมนุษย์ครึ่งสัตว์บ้าง เช่น พระกัมมิจำที่ แม่ย่านางเรือ เทพารักษ์ต่าง ๆ และความเชื่อเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษ ได้แก่ มารดา บิดา ปู่ย่าและตายายที่ตายไปแล้ว วิญญาณของบุคคลเหล่านั้นไม่ได้ไปไหน ยังคงอยู่เพื่อ ปกป้องรักษาดูแลบุตรหลานของพวกเขา ทำให้เกิดการบูชาวิญญาณบรรพบุรุษ ความแตกต่างของแต่ละประเทศ มีประโยชน์ในการช่วยเกื้อหนุนซึ่งกันและกันและกันและสร้างศักยภาพใหม่ของประเทศมา เช่น เนื่องจากการมีความเชื่อในรูปแบบเดียวกันสามารถที่จะเป็นสื่อในการสร้างความเป็นอัตลักษณ์เดียวกันโดยมุ่งหมายในการปกป้องรักษาและดูแลลูกหลานให้เกิดความปลอดภัยและเจริญรุ่งเรือง รวมถึงยังแสดงออกให้เห็นถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และยังสร้างความสัมพันธ์อันดีเป็นการละลายพฤติกรรมที่มีความแตกต่างในด้านความคิด ทักษะคติ ภาษา วัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันมีความเป็นเอกภาพผ่านการสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อทางด้านสังคมและวัฒนธรรมตามเสาหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป (สืบค้นเมื่อ

วันที่ 6 กันยายน 2559)

บทสรุป

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC ถือว่าเป็นความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการบูรณาการร่วมกันในระดับภูมิภาค โดยมีกรอบความร่วมมือภายใต้สามเสาหลักคือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมความมั่นคงอาเซียน และเสาสุดท้ายคือ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งเสาหลักที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะ การมีอัตลักษณ์ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มอาเซียน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน เป็นเอกภาพเดียวกัน ภายใต้สังคมที่มีความเอื้ออาทร มีความเชื่อในความกตัญญู กตเวทิต์ ทำให้คุณภาพชีวิตของในสังคมมีคุณภาพที่ดี ถึงแม้ทั้งสิบประเทศจะมีความแตกต่างกันในเรื่อง วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์และวัฒนธรรมอาเซียน ดังนั้นการเชื่อมโยงทางสังคม วัฒนธรรม ถือเป็นหัวใจของการเป็นประชาคมอาเซียนที่เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริง โดยเฉพาะ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ และเป็นสื่อที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม วัฒนธรรม คือ ความเชื่อ ความศรัทธาที่มาจากสภาพปัญหาในการดำรงชีวิตที่มนุษย์ไม่สามารถจัดการได้ โดยเชื่อว่าต้นเหตุเกิดจากอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ เช่น ประเทศอินโดนีเซีย มีความเชื่อในเรื่องของ “วิญญาณแห่งภูเขาไฟ” ในการปกป้องรักษาภูเขาไฟนั้น ๆ ความเชื่อเหล่านี้มีผลต่อการทำพิธีกรรมเพื่อขอความช่วยเหลือและแสดงให้เห็นถึงความมีกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ความแตกต่างและความหลากหลายทางชาติพันธุ์เป็นจุดต่างของวิถีทางแห่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ชาติกำเนิดของแต่ละกลุ่มชน จุดต่างเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงจุดยืนของความเชื่อ ค่านิยม และวิถีทางการค้นหาความสุขให้กับชีวิตของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ความเชื่อเกี่ยวกับผีในแต่ละกลุ่มก็ย่อมมีความเหมือนหรือความแตกต่างกันไปด้วยและย่อมมีการสืบทอดรักษาคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมของสังคม

เอกสารอ้างอิง

เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. (2558). **อาเซียนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.**

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว.

วิทยา มิตรศรัทธา. (2558). **รอบรู้ประชาคมอาเซียน.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท เจเนซิส มีเดียคอม จำกัด.

วิมลพรรณ ปัตถวิชัย. (2558). **อีติลีสอง.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พระธรรมโกศาจารย์ หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ. (2552). **38 มงคลชีวิต หลักปฏิบัติมงคลของคนดี.**

กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

ประชิด สกุนะพัฒน์. (2551). **วัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภูมิปัญญา.

พร รัตนสุวรรณ. (2551). **ผีและเทวดามีจริง.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูณ.

สนธิ สมัครการ. (2549). **ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทยวิเคราะห์เชิงสังคมมานุษยวิทยา.** กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.

อมร โสภณวิเชษฐวงศ์. (2552). **พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมและการเมือง.** นครปฐม:

โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

วารสาร

เอี่ยม ทองดี. **มรดกธรรมชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่นพื้นบ้าน.** วารสารเพื่อการศึกษาและเผยแพร่ภาษาและ

วัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 17 กรกฎาคม-ธันวาคม 2541.

เว็บไซต์

เกวลิน รัตนาวลีอาภรณ์. **ความเชื่อศาสนาของคนไทยทรงดำ.** สืบค้นเมื่อวันที่: 6 กันยายน 2559, จาก

<http://www.crs.mahidol.ac.th/thai/keawarin.htm>.

ณกมล ปุญชเขตต์ทิกุล.(2559). ศาสนา ศรัทธา ความเชื่อของชาวอาเซียน. สืบค้น
เมื่อวันที่: 6 กันยายน 2559,

จาก <http://www.oknation.net/blog/nakamonTH>.

สันติพจน์ กลับดี. แนวทางการสร้างอัตลักษณ์ของประชาคมสังคมและวัฒนธรรม
อาเซียน. สืบค้นเมื่อวันที่: 10

กันยายน 2559, จาก[http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4502&-
filename=index](http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4502&-filename=index).